

Τρύφων ο Ζαρεζάν - φύλακας των αμπελιών, των κήπων και των γερακιών

Автор(и): Растителна защита
Дата: 02.02.2016 Брой: 2/2016

Στις 1 Φεβρουαρίου (νέο ημερολόγιο) τιμούμε τον Άγιο Τρύφωνα τον Ζαρεζάνη. Χρόνια πολλά σε όσους γιορτάζουν το όνομά τους, στους αμπελουργούς, τους κηπουρούς και τους ιερακοτρόφους! «Να υπάρχει αφθονία! Να ξεχειλίζει από τα κατώφλια!» Το Εθνικό Πρόγραμμα Αμπέλου και Οίνου θα υλοποιηθεί ως χρηματοδοτικό μέσο στη Βουλγαρία μέχρι το 2018.

Πιστεύεται ότι τα Τρυφόντσια (όπως ονομάζονται ο Τρύφωνας ο Ζαρεζάνης και οι δύο επόμενες μέρες) προέρχονται από τα Διονυσιακά εορτάσματα, ήδη γνωστά την εποχή των Θρακών. Σήμερα ο Τρύφωνας ο Ζαρεζάνης είναι μια βουλγαρική λαϊκή γιορτή προς τιμήν του Αγίου Τρύφωνα, που γεννήθηκε στη μικρασιατική επαρχία της Φρυγίας, στην πόλη Απάμεια, η οποία θεωρείται μια από τις πατρογονικές πατρίδες του αμπελιού και του οίνου. Γι' αυτό, αυτή την ημέρα εκτελείται το τελετουργικό «κλάδεμα». Η νοικοκυρά ζυμώνει τελετουργικό ψωμί και ετοιμάζει μια κότα, η οποία

κατά την παράδοση γεμίζεται με ρύζι ή πλιγούρι. Σε ένα νέο μαλλίνο σακούλι τοποθετούνται η καρβέλα, η κότα και ένα φλασκό με κρασί. Με τέτοια σακούλια ριγμένα στους ώμους τους, οι άνδρες πηγαίνουν στον αμπελώνα. Εκεί σταυροκοπιούνται, παίρνουν τα μαχαίρια κλαδέματος και από τρεις αμπελόφυτους ο καθένας κόβει τρία κλήματα. Στη συνέχεια, σταυροκοπιούνται ξανά και ρίχνουν το κρασί που έφεραν πάνω στους αμπελώνες.

Στη Βόρεια Βουλγαρία (περιοχές Ρούσε, Τάρνοβο, Πλέβεν, Βράτσα) αυτή την ημέρα εκλέγεται ένας βασιλιάς των αμπελώνων. Όταν συγκεντρώνονται, οι αμπελουργοί τοποθετούν στο τραπέζι ένα κλαδάκι βασιλικού τυλιγμένο με κόκκινη κλωστή, και τρία κλήματα αμπελιού, και ο γηραιότερος λέει: «Όποιος είναι ευλογημένος, ας πάρει το κλαδάκι και να γίνει Τρύφωνας (βασιλιάς)». Όποιος το επιθυμεί, σηκώνεται, παίρνει το κλαδάκι και εύχεται σε όλους χρόνια πολλά. Ο βασιλιάς στη συνέχεια δίνει την ευλογία του: «Να είναι ευλογημένο και γονιμοφόρο! Σε κάθε κλήμα ένα μέτρο, και από κάθε κούτσουρο μια γεμάτη μέτρα!» Όλοι απαντούν «Αμήν». Είναι σύνηθες ο βασιλιάς να είναι πιο εύπορος, γιατί πρέπει να κεράσει όλους, και επίσης να είναι τυχερός, δηλαδή κατά τη διάρκεια της βασιλείας του (της βασιλείας του Τρύφωνα) να έχει υπάρξει μεγάλη γονιμότητα. Όταν τελειώσει το φαγητό και το ποτό στους αμπελώνες, ξεκινούν για το χωριό με γκαίντες, βιολιά και τύμπανα.

Είναι λίγο γνωστό το γεγονός ότι ο Τρύφωνας ο Ζαρεζάνης είναι επίσης γιορτή της ιερακοτροφίας, μιας αρχαίας τέχνης του κυνηγιού που χρονολογείται 10–12 χιλιαίτες πριν. Στην Οθωμανική Αυτοκρατορία κατά τον 15ο–18ο αιώνα, οι ντογαντζήδες (ιερακοτρόφοι, μεταφρασμένο από τα τουρκικά) είχαν υψηλή εκτίμηση· αποτελούσαν μια ειδική κατηγορία πληθυσμού με ειδικά καθήκοντα. Αναπαραγωγούσαν και εξημέρωναν γεράκια και ιέρακες για κυνήγι για την αυλή του Σουλτάνου. Σε αντάλλαγμα, απαλλάσσονταν από ορισμένους φόρους και είχαν το δικαίωμα κατοχής γης (πατρογονικές κτήσεις) ή τσιφλίκια χωρίς συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Εκείνη την εποχή, τα βουλγαρικά εδάφη ήταν σημαντικός προμηθευτής γερακιών, ιεράκων και αετών για να καλύψουν τη ζήτηση για εκπαιδευμένα αρπακτικά πτηνά της αριστοκρατίας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Έτσι, η ιερακοτροφία στη χώρα μας έγινε ένα κρατικά οργανωμένο μέσο διαβίωσης για ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού σε χωριά των ημιορεινών και ορεινών περιοχών.

Ας επιστρέψουμε στην αγροτική μας πραγματικότητα, όπου οι σύγχρονοι αμπελουργοί λαμβάνουν κρατική και ευρωπαϊκή στήριξη για τους αμπελώνες τους και οι παραδόσεις έχουν μετατραπεί σε χρηματοδοτικά μέσα για αναδιάρθρωση και μετατροπή φυτειών αμπελιού.

Σύμφωνα με το Κρατικό Ταμείο Γεωργίας, μέχρι τις 29 Ιανουαρίου 2016 είχαν υποβληθεί συνολικά 130 αιτήσεις στο πλαίσιο 132 έργων για οικονομική ενίσχυση στο πλαίσιο του μέτρου «Αναδιάρθρωση και Μετατροπή Αμπελώνων» από το Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης του Τομέα Οίνου 2014–2018. Τα έργα έχουν περίοδο υλοποίησης 2016–2018 και ποσό 60.662.483 λεβ. Το μέτρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ιδιοκτήτες, ενοικιαστές ή μισθωτές φυτειών αμπελιού, εγγεγραμμένες ως αμπελουργική εκμετάλλευση και που έχουν αποκτήσει πιστοποιητικό καταλληλότητας συμμετοχής που εκδίδεται από την Εκτελεστική Υπηρεσία Αμπέλου και Οίνου.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Αμπέλου και Οίνου θα υλοποιηθεί ως χρηματοδοτικό μέσο στη Βουλγαρία μέχρι το 2018. Χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων Γεωργίας (ΕΤΕΓ), και ο στόχος του είναι να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα των βουλγαρών αμπελουργών. Ο συνολικός προϋπολογισμός για την πρόσληψη είναι 92,809 εκατομμύρια λεβ.